

Till:
M2020/02035
Malin Johansson
Anna Cedrum
m.remissvar@regeringskansliet.se
malin.johansson@regeringskansliet.se
Anna.cedrum@regeringskansliet.se

Stockholm, 2021-03-15

Svar angående Miljödepartementets promemoria: Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning (M2020/02035)

BillerudKorsnäs vill gärna bidra i arbetet och har följande synpunkter på promemorian.

Sammanfattning

För BillerudKorsnäs, som levererar till en global marknad med produktion främst i Norden, är det viktigt att genomförande av EU-direktiv som avser att harmonisera reglerna inom EU görs på ett sätt som inte skapar skillnader mellan marknader.

Det är av stor betydelse att ny reglering inom förpackningsområdet främjar produktutveckling, innovation och ökad insamling – och möjliggör en snabb omställning till en biobaserad cirkulär ekonomi. Det är därför viktigt att vi får ett av förtydligande av vad som avses vara plast inom direktivets tillämpningsområde. Det är en avgörande förutsättning för den inre marknadens funktion. Den nuvarande, otydliga definitionen försvårar lösningar för att substituera engångsplastprodukter med t.ex. fiberbaserade produkter med en liten andel plast, vilket är mycket olyckligt.

BillerudKorsnäs anser även att genomförandet av märkningskravet bör skjutas upp för att ge berörda aktörer en rimlig möjlighet att ta del av vägledningar om vad som omfattas av märkning och hur den ska tillämpas i praktiken. BillerudKorsnäs vill påminna om att produkter avsedda för flergångsanvändning inte alltid är det bästa alternativet för minskad miljöpåverkan. Detta bör återspeglas i det föreslagna informationskravet så att konsumenter kan göra ett val som skapar störst miljönytta.

Övergång till en biobaserad cirkulär ekonomi

BillerudKorsnäs stödjer åtgärder som minskar negativ miljöpåverkan från fossilbaserade och/eller icke bionedbrytbara produkter och ställer sig positiva till att promemorian förordar produkter baserade på förnybar vedfiberråvara som alternativ till engångsartiklar av plast.

Harmoniserat genomförande av direktiv inom EU

BillerudKorsnäs ser stora fördelar med ökat samarbete mellan medlemsländerna för att harmonisera de åtgärder som införs inom EU, även i de fall medlemsländerna har rådighet att införa nationella åtgärder. Vi ser i detta fall en risk att stora skillnader i åtgärder håller på att införas, vilket riskerar att försvaga den inre marknadens syfte och funktion samt medföra suboptimeringar. Kommissionens vägledning som avser förtydliga engångsplastdirektivet är dessutom kraftigt försenad och ännu inte färdigställd. Därmed är det hög risk att stora olikheter i nationellt genomförande uppstår.

BillerudKorsnäs anser att en övergripande harmonisering av direktiv och initiativ med likartade syften inom EU är väsentlig för att uppnå önskat syfte. För BillerudKorsnäs, som levererar till en global marknad med produktion främst i Norden, är det viktigt att genomförande av EU-direktiv som avser



Click or tap here to enter text.
Click or tap here to enter text.
Click or tap here to enter text.

att harmonisera reglerna inom EU görs på ett sätt som inte skapar skillnader mellan marknader och inte påverkar konkurrenskraften för svensk industri.

Förtydligande av vad som anses vara plast – en avgörande förutsättning för den inre marknadens funktion och lösningar för att substituera engångsplastprodukter

Den vida definitionen av plast försvårar för alternativa produkter och framtida lösningar för att substituera engångsplastprodukter. Initiativ och lösningar från näringslivet är en viktig del i den nödvändiga omställningen till en mer resurseffektiv och biobaserad cirkulär ekonomi och bör främjas. BillerudKorsnäs arbetar just nu intensivt, i samarbete med universitet och institut, med forskning och utveckling för att t.ex. ersätta dagens plastbarriärer som används bl.a. i pappersmuggar och livsmedelsbehållare. Alla lösningar är ännu inte på plats, men för att främja vidare innovation inom området behövs en tydlig vägledning på vilka polymerer som definieras som plast. Det behövs även klarhet i vad som avses med begreppet "kan användas som huvudsaklig strukturkomponent i slutprodukter" då polymerer kan användas i tillverkning av papper och kartong som processhjälpmedel för att nå vissa materialegenskaper samt för att uppnå hög resurseffektivitet. Otydlighet i definitionen av plast medför en risk för olika tolkningar såväl mellan marknadsaktörer som mellan olika länder och därmed en uppenbar risk för den inre marknadens funktion.

Papper och kartong omfattas inte av direktivets krav på åtgärder för minskad förbrukning eftersom detta material inte är plast. Detta gäller dock endast material som inte modifierats på kemiskt sätt som fördröjer nedbrytningen. Processkemikalier, exempelvis polymerer, används vid framställning av papper. Dessa processkemikalier kan även ge fett- och vattenavstötande egenskaper baserad på processteknik. Med nuvarande tolkningsutrymme i definitionen för plast så finns det en risk att dessa produkter anses vara plast. Samtidigt är det olyckligt att pappersbaserade produkter, som kan erbjuda en kraftig minskning av plastanvändningen, omfattas av samma restriktioner som produkter som uteslutande görs av plast. Till exempel kan direktivet leda till att papperstillriker med en beläggning förbjuds, trots att innehållet av polymerer kan vara så lågt som 1%. Produkter som erbjuder en lösning definieras därför – tyvärr - som en del av problemet.

Genomförande av märkningskravet enligt genomförandeförordningen (EU)2020/2151 bör skjutas upp

Märkningskravet ger utrymme för olika tolkningar och tillämpningar i medlemsländerna. Genomförandeförordningen som publicerades i december 2020, tillsammans med Kommissionens försenade vägledningsdokument (ännu inte färdigställt) ger Naturvårdsverket mycket ont om tid för att ta fram författningsdokument till berörda aktörer. Detta innebär att berörda aktörer inte har en rimlig möjlighet att uppfylla märkningskravet och riskerar därmed att påföras en sanktionsavgift. Förslaget om hur märkningen ska genomföras i form av tryck på produkter riskerar dessutom att motverka sitt syfte genom att bidra till kassationer i produktionen med anledning av att märkningskravet ska ske i det officiella språket. Ett vanligt scenario är att optimera produktion och tryckning av produkter till EU-marknaden. Märkningskravet såsom det är utformat riskerar att försämra producenters effektivitet och resursanvändning. BillerudKorsnäs anser sammanfattningsvis att genomförandet av märkningskravet bör skjutas upp för att ge förpackningsaktörerna en rimlig möjlighet ta del av vägledningar om *vad* som omfattas av märkning och *hur* den ska tillämpas i praktiken.

Mer tid för omställning behövs innan förbudet att släppa ut engångsmuggar som innehåller mer än 10 procent plast på den svenska marknaden införs

BillerudKorsnäs stödjer förslaget om förbud att släppa ut engångsmuggar som innehåller mer än tio procent plast. Den föreslagna tiden för införandet, 1 januari 2024, är dock alltför snäv och gör det svårt för att hela industrin att ställa om. Ett exempel är den funktionalitet som dubbelsidigt belagda pappersmuggar har idag och som används för att förpacka kalla drycker. BillerudKorsnäs efterfrågar mer tid för utveckling av ny teknik och produktionskapacitet. Ytterligare en aspekt att ta i beaktande är även det tolkningsutrymme som den nuvarande vida definitionen av vad som är plast ger upphov till. BillerudKorsnäs anser ändå att förslaget ger starka incitament för berörda aktörer att övergå till artiklar med mindre mängd plast. Dessutom kan fibrerna i pappersmuggar med ett tunt plasticskikt materialåtervinnas i dagens återvinningsprocesser.

Produkter avsedda för flergångsanvändning är inte alltid det bästa alternativet för minskad miljöpåverkan - för hållbar hantering krävs tydlig information till konsumenter både om engångsplastprodukter och produkter avsedda för flergångsanvändning

En åtgärd som tas upp i direktivet för att uppmuntra till ett ansvarsfullt konsumentbeteende är att återkommande informera om hållbar användning av engångsplastprodukter och vad dessa produkter kan orsaka för negativa miljöeffekter som nedskräpning eller annat olämpligt bortskaffande av produkten ger upphov till. För förpackningar ska även information finnas om att återanvändningsbara alternativ finnas att tillgå. Informationskravet innebär att flergångslösning ska betraktas som ett alternativ utan att en kritisk granskning av om det ger någon miljönytta.

Ett exempel är den nyligen publicerade [livscykelanalys](#) utförd av Ramboll som tillämpat ett systembaserat tillvägagångssätt för att jämföra miljöprestanda för engångsbruk- och flergångsanvändningsalternativ för konsumtion i snabbmatskedjor i Europa. Sju olika livsmedels- och dryckesbehållare och bestick studerades, inklusive koppar för varm och kall dryck. Resultatet visar att produkter avsedda för flergångsanvändning har upp till 177% större klimatpåverkan, förbrukar 267% mer vatten och använder 237% mer fossilbaserat bränsle jämfört med engångsmuggar och engångslivsmedelsbehållare som är fiberbaserade. Studien visar också att de fiberbaserade engångsprodukterna ger negativ påverkan på övergödning av sötvatten och joniserande strålning. Värt att notera är att de förluster och kassationer som produkter avsedda för flergångsanvändning kan ge upphov till inte är inkluderade i studien. Informationen till konsumenter behöver spegla betydligt fler aspekter för att ge en rättvisande bild när det gäller plastbelagda pappersprodukter.

BillerudKorsnäs betonar därför att produkter avsedda för flergångsanvändning inte *a priori* ska förutsättas vara det bästa alternativet för att minska miljöpåverkan. Detta bör återspeglas i det föreslagna informationskravet så att konsumenter kan göra ett val som skapar störst miljönytta.

För BillerudKorsnäs

Malin Ljung Eiborn,
Hållbarhetsdirektör